

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Malonty, okres Český Krumlov

382 91 Malonty

Identifikátor školy: 600 059 111

Termín konání tematické inspekce: 2. a 3. duben, 10. duben 2003

Čj.:	071 1846/03-0507
Signatura:	tg2cw104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Malonty je zřízena jako příspěvková organizace obcí Malonty. Škola sdružuje základní školu, školní družinu, mateřskou školu a školní jídelnu. Ve školní roce navštěvuje základní školu 149 žáků 1. - 9. ročníku, z toho jsou 4 žáci individuálně integrováni.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Zjištění a hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání individuálně integrovaných žáků

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na vzdělávání a výchově individuálně integrovaných žáků se podílejí učitelky a učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku v základní škole, jedna učitelka má střední pedagogické vzdělání. Žádný z pedagogů nemá speciálně pedagogickou kvalifikaci. Na individuálním vzdělávání jednoho žáka se podílí jeho matka, která je zároveň vychovatelkou školní družiny. Funkce asistenta žáka s mentálním postižením není ve škole zřízena.

Na metodickém vedením vyučujících v oblasti vzdělávání individuálně integrovaných žáků se v největší míře podílí výchovná poradkyně, která se v problematice dobře orientuje, má velmi dobře zpracovanou osobní dokumentaci žáků s postižením a spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem v Českých Budějovicích. Plnění výchovně vzdělávacích cílů žáků s postižením není sledováno formou pravidelného vyhodnocování individuálních vzdělávacích programů (dále jen IVP), ale pouze na pedagogických radách školy v rámci hodnocení celých tříd.

Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v problematice vzdělávání mentálně postižených se nejčastěji zúčastňuje výchovná poradkyně, další pedagogičtí pracovníci spíše ojediněle. Ti mohou získat základní informace z časopisů a odborné literatury, která byla nakoupena do učitelské knihovny.

Organizační struktura školy v době konání inspekce nebyla jasně stanovena, protože nebyl jmenován ředitel a školu řídil zástupce ředitele. Škola dbá na pravidelné informování rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání individuálně integrovaných žáků. Informace jsou jim poskytovány na třídních schůzkách, písemně v žákovských knížkách a při individuálních setkáních s učiteli. Rodiče jsou seznamováni s IVP, které podepisují.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy individuálně integrovaných žáků jsou průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola je umístěna v budově, kde část výukových prostor vznikla postupně přístavbou hlavní budovy. Třídy jsou vzhledem k počtu zařazených žáků dostatečně prostorné. Žáci s postižením mají ve třídách vytvořeny stejné podmínky jako ostatní žáci. Třídy jsou vybaveny běžným školním nábytkem, který odpovídá velikosti žáků. Chodby i třídy jsou vyzdobeny pracemi žáků a didaktickými obrazy. Žáci s postižením mohou stejně jako ostatní využívat i

počítačovou učebnu, učebnu přírodovědných předmětů, učebnu výtvarné výchovy, školní dílnu a prostornou tělocvičnu.

Škole je vybavena učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou pro realizaci vzdělávacího programu základní školy. V rámci stanoveného rozpočtu neinvestičních výdajů nebyly škole přiděleny finanční prostředky na integrované žáky a případné nákupy dalších vyučovacích pomůcek musí být realizovány z běžného rozpočtu. Individuálně integrovaní žáci mají k dispozici učebnice a pracovní sešity pro zvláštní školu, chybí však speciální pomůcky pro rozvoj sluchové analýzy a syntézy, smyslového vnímání nebo jemné motoriky. Počítačová učebna v rámci projektu Internet do škol není zatím ve škole zřízena. Žáci však mohou využívat počítačové programy pro výuku matematiky a českého jazyka na 1. stupni základní školy.

Materiální podmínky vzdělávání a výchovy individuálně integrovaných žáků mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Základní škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, který je schválený MŠMT ČR. Individuálně integrovaní žáci jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích programů, které jsou zpracovány v souladu se Vzdělávacím programem zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a s doporučeními poradenských pracovišť.

Výuka probíhá v souladu s učebními plány realizovaných vzdělávacích programů.

O průběhu a výsledcích vzdělávání je vedena povinná dokumentace pouze částečně, chybějí záznamy o naplňování učebních osnov u individuálně integrovaných žáků.

Kontrola naplňování učebních plánů a učebních osnov individuálně integrovaných žáků není systematická a pravidelná.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a dějepis v 7. ročníku

Ve vedení výuky se významně kladně projevila kvalifikovanost vyučující, která se soustavně vzdělává v oblasti péče o žáky s odlišnými vzdělávacími potřebami a obohacuje výuku novými poznatky z oblasti psychologie a pedagogiky. Zná velmi dobře schopnosti a možnosti žáků, které vyučuje. Zároveň působí ve funkci výchovné poradkyně.

Pro výuku předmětů má vyučující zpracovány ucelené tematické plány, které jsou zárukou kontinuity výuky. Vzhledem ke dvěma vzdělávacím programům (ZŠ a ZvŠ) jsou koordinovány učební celky. Výuka je promyšlená, jsou v ní rozplánovány části společné výuky, práce skupin, samostatná práce a individuální péče. Výuka probíhá v běžné třídě. Používají se učebnice vybrané ze schváleného seznamu, další doplňkové učební texty, jazykové příručky a nástěnné přehledy učiva. Při výuce dějepisu byly používány také další zdroje informací, v nichž žáci aktuálně vyhledávali zajímavé informace dokreslující obraz probíraného celku.

Sledované hodiny jazykového vyučování a dějepisu byly členěny na jednotlivé součásti podle nároků na duševní práci žáků. Výuka vycházela z úvodní motivace, střídaly se zajímavé formy práce, hodiny byly vždy ukončeny závěrečným shrnutím a zhodnocením. Učivo bylo žákům předáváno věcně správně, v návaznosti na učivo předcházející, v logických souvislostech. Optimálně se dařilo navazovat na dosavadní zkušenosti žáků a následně vytvářet prostor pro

jejich samostatné ústní vyjádření. Výuka měla v souladu s požadavky vzdělávacího programu činnostní charakter. Vyznačovala se svižným pracovním tempem, včleňováním zajímavých úkolů a výbornou vzájemnou spoluprací i komunikací mezi učitelkou a žáky. Velmi dobře fungovala zpětná vazba o míře zvládnutí úkolů, učitelka působila zároveň jako rádce. Vyučující průběžně a vstřícně hodnotila aktivitu žáků, podporovala jejich sebekontrolu a sebehodnocení.

Žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace, výuka byla pozitivně ovlivněna přirozenou autoritou vyučující, jejím citlivým přístupem i schopností empatie. Žáci spolupracovali, uměli si poradit navzájem a chápat odlišné vzdělávací potřeby jednotlivců.

Ve výuce byla podle potřeby věnována zvláštní pozornost žákům vyžadujícím speciální péči. V případě žákyně se zrakovým postižením sloužily ke splnění úkolů speciální pomůcky - čtecí lupa s monitorem.

Práce integrovaného žáka s mentálním postižením se lišila. Učitelka se mu věnovala individuálně, zatímco ostatní žáci pracovali ve skupinách. Přímá práce se žákem se střídala s prací samostatnou a průběžnou relaxací, která spočívala ve změně činnosti a v uvolnění s relaxačními míčky. Při vedení tohoto žáka byla patrná velká důvěra, s níž se obracel na vyučující. Žák ochotně plnil všechny zadané úkoly, z práce měl radost. V hodině dějepisu byly vhodně využity názorné pomůcky dotvářející konkrétní představu o životě společnosti v probíraném období.

Učitelka vytváří všestranné podmínky nejen pro osvojení vědomostí a dovedností, ale i pro celkový rozvoj osobnosti žáků. Otevřené vstřícné klima a klidná pracovní atmosféra mají jednoznačně pozitivní vliv na sebranost všech partnerů výchovně-vzdělávacího procesu.

Ve sledovaných oblastech byla zaznamenána výrazná převaha pozitiv. Významným pozitivním prvkem je profesionalita vyučující. Celkově mají průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika ve 3., 4. a 5. ročníku

Ve 3. ročníku učí vyučující bez potřebné kvalifikace pro výuku v ZŠ, ve 4. ročníku učí odborně a pedagogicky způsobilá učitelka a v 5. ročníku zastupuje učitelka-důchodkyně s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vyučující neprošly speciální přípravou pro práci se žáky s mentálním postižením. Informace získávají samy a od výchovné poradkyně. Výuka integrovaného žáka ve 3. ročníku probíhala v kolektivu 21 žáků (zapsaných je jich 23), z nichž několik dalších vyžaduje ohled k jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Ve 4. a 5. ročníku bylo 16 žáků.

Hodiny měly standardní skladbu s úvodní motivací, částí procvičovací (nebo i výkladovou) a závěrem. Výuka probíhala převážně metodami a formami charakteristickými pro frontální vyučování. Ojedinele byla zařazena práce skupin, nediferencovaná. V hodině čtení ve 3. ročníku byla výuka vhodně doplněna informacemi z encyklopedií. Integrovaný žák v tomto ročníku pracoval pod vedením vyučující a následně samostatně, v hodině čtení byla jeho práce převážně monotematicky zaměřená na zdokonalování čtenářských dovedností, pracoval s odlišným textem než žáci ve třídě. Na jeho soustředění to kladlo značné nároky, protože téma probírané třídou bylo velmi zajímavé (prospělo by zde sblížení témat). Žák se snažil, dobře s vyučující komunikoval. Při individuální práci vyučující s tímto žákem byli ostatní spolužáci vlídní a ukázněni. Z jejich jednání bylo zřejmé, že na tento styl výuky přivykli. Ve 4. ročníku v hodinách matematiky i vlastivědy individuálně integrovaný žák pracoval se třídou v úvodní části věnované opakování učiva.

V hodině vlastivědy se mohl integrovaný žák více zapojit do práce třídy, protože probíraná témata si byla tematicky blízká. Vyučující mu dávala prostor pro aktivní zapojení do výuky. V dalších částech hodin mu byla zadávána samostatná práce. Přímá individuální práce byla vyučujícími realizována v omezeném rozsahu (maximálně 5 minut). Při výuce byly používány běžné názorné pomůcky. V 5. ročníku integrovaná žákyně zvládala při individuální péči úkoly ze čtení s ostatními žáky, v matematice plnila úkoly pod vedení učitelky samostatně. Při výuce nebyly uplatněny speciální metody a formy práce ani speciální pomůcky.

Z kontroly žákovské knížky integrované žákyně je zřejmé, že v 1. pololetí byly v českém jazyce klasifikovány různorodé činnosti (čtení, doplňovací cvičení, stavba věty, řazení vlastních jmen abecedně atd.), žákyně dosahovala velmi dobrých výsledků, ojediněle se vyskytly horší známky. Se změnou učitelky došlo k nápadnému zhoršení známek, z dílčích výkonů absolutně převažuje hodnocení od trojek níže. Zápisy v žákovských knížkách vypovídají o převaze hodnocení cvičení z českého jazyka (např. 12/3 je zapsáno najednou 13 známek) a procvičování v matematice (týž den 11 známek) a jsou pouze zpětnou informací o průběžné klasifikaci zvládnutí učiva, nikoliv o tom, jaké pokroky žákyně dělá, co skutečně zvládá. Zde je patrná velká rozkolísanost, motivační funkce hodnocení se zřetelně změnila.

Také v hodnocení integrovaného žáka ve 3. ročníku je zřejmé, že ne vždy je žák hodnocen za to, co zvládá (s ohledem k jeho postižení) ale za to co nezvládá či nesplnil (např. HV-test, Čj-dny v týdnu, měsíce v roce, druhy vět, čtenářský deník).

Nároky psychohygieny byly splněny zčásti. Jistě zde sehrává důležitou úlohu velmi pěkné prostředí tříd, veškeré činnosti však žáci zvládali pouze v lavicích, neměli možnost pracovat jinde ani volně relaxovat. Relaxační kouty ve třídách chybějí.

V průběhu hodin vytvářely učitelky žákům vhodné pracovní prostředí, jednaly s nimi klidně, taktně a s pochopením. Žáci s nimi dobře komunikovali, k sobě navzájem byli vstřícní a přátelští.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované skupině předmětů jsou hodnoceny jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání a výchovy individuálně integrovaných žáků jsou hodnoceny na pedagogických radách. Není však vytvořen systém pravidelné kontroly a vyhodnocování individuálních vzdělávacích programů. Úroveň písemných prací žáků s postižením je srovnatelná se žáky zařazenými do speciálních škol.

Průběh a výsledky vzdělávání individuálně integrovaných žáků mají průměrnou úroveň. Pozitivem je vstřícnost a snaha vyučujících pomoci těmto žákům, ti se stávají rovnoprávnými členy třídních kolektivů. Nedostatky se projevují v oblasti používání speciálních metod a forem práce a v menším zastoupení speciálních pomůcek ve výuce. Ve 3. ročníku je omezen individuální přístup k integrovanému žákovi vyšším počtem žáků ve třídě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Souběžně s inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.
- Vedení školy nevyužilo možnost nabídky Speciálního pedagogického centra v Českých Budějovicích ze dne 25. 7. 2002. Na základě domluvy se ředitelem došlo k jednání o tom, že

by bylo vhodné umožnit učitelům návštěvu tohoto centra za účelem seznámení se s pomůckami, způsoby práce a klasifikací.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Malonty dne 24. září 2002, číslo jednací neuvedeno.
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. října 2002 vydané dne 11. listopadu 2002, pod číslem jednacím 27 067/02-21.
3. Dodatek pracovní smlouvy pracovníka s osobním číslem 6, ze dne 20. prosince 2002.
4. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2002 na školní rok 2002/2003.
5. Třídní knihy školní rok 2002/2003
6. Třídní výkazy za školní rok 2002/2003
7. Školní řád
8. Rozvrh hodin na školní rok 2002/2003
9. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003
10. Osobní dokumentace žáků s postižením
11. Zařazení ZŠ Malonty do experimentálního ověřování vydané MŠMT ČR 1. 11. 2000, čj. 30 207/2000-24
12. Zařazení ZŠ Malonty do experimentálního ověřování vydané MŠMT ČR 23. 10. 2001, čj. 27 028/2001-24

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy žáků s postižením ovlivňuje absence speciálně pedagogického vzdělání vyučujících. Vzdělávání v této oblasti v omezené míře absolvuje většinou výchovná poradkyně. Vyučujícím zatím nebyly vytvořeny podmínky pro návštěvu speciálně pedagogického centra nebo speciální školy, která vzdělává žáky s mentálním postižením. Přesto vyučující projevují velkou snahu o zdárný průběh integrace těchto žáků. Vzhledem k počtu žáků ve třídách a stupni postižení integrovaných žáků chybí ve výuce přítomnost asistenta.

Materiálně-technické podmínky školy odpovídají realizaci vzdělávacího programu základní školy. Pro žáky s postižením jsou zajišťovány speciální pomůcky v omezené míře. Škola na jejich nákup neobdržela žádné účelové prostředky. Speciální učebnice a pracovní sešity mají žáci v potřebném množství.

Průběh a výsledky vzdělávání celkově odpovídají schopnostem a možnostem žáků. Rezervy se objevují hlavně v uplatňování speciálně pedagogických vyučovacích metod a forem práce, částečně i v hodnocení žáků. Tolerantní a vstřícný přístup vyučujících v průběhu výuky pomáhá žákům s postižením v rozvíjení jejich sociálních kompetencí a zvyšuje jejich motivaci ke školní práci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Ira
Členové týmu	Mgr. Věra Drsová

Další zaměstnanci ČŠI

Marie Jozová

V Českých Budějovicích dne 28. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Karel Světlý

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Obec Malonty, Malonty 148	2003-05-30	1048/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány